

## د ساتنې مسلې

**حاضري** — ستاسو د ماشوم حاضري هره ورځ څارل کيږي او مهمې غيرحاضريانې تل د حاضري افسر لخوا تعقيب کيږي. ښوونځی د حاضري پاليسی لري چې تاسو يې بايد ولولئ او پوه پري شئ.

**چلند** — د ټول ښوونځي ټولنې لپاره ښوونځی د چلند ښکاره اصول لري چې بايد د هر چا د خوندي او خوشحاله ساتلو لپاره تعقيب شي. موږ پوهيږو چې ماشومان ځينې وختونه جنگ جگړه کوي او دا به د يو بالغ لخوا حل کيږي څوک چې به د ښکيلو ماشومانو خبرې واورې او د وضعيت په حل کې به مرسته وکړي.

**خوړونه** — ښوونځی د خوړونې ټولې قضيې په جدي توګه اخلي او د ماشومانو او کورنيو سره به هڅه وکړي چې هره يوه ستونزه حل کړي. ښوونځی د خوړونې ضد پاليسی لري چې تاسو يې بايد ولولئ او پرې پوه شئ.

**روغتيا او ساتنه** — په ښوونځي کې هر څوک مسؤليت لري چې د لويانو او ماشومانو په خوندي چاپيريال کې د کار کولو ډاډ ترلاسه کړي. ښوونځی واضح د روغتيا او خونديتوب پاليسی لري چې هر څوک يې بايد تعقيب کړي. ښوونځی د هرې پيښې سره د مقابلې لپاره په ښوونځي کې لومړني مرسته کوونکي په بشپړ ډول روزلي دي.

**آنلاين — خونديتوب** — ښوونځی مني چې ټيکنالوژي د ماشومانو په تعليم کې مهم رول لوبوي او په مجازی نړۍ کې د ماشومانو ساتنې ته ژمن دی. د والدينو د ملاتړ لپاره، ښوونځی د آنلاين خونديتوب معلومات لري ترڅو ستاسو ماشومان په ښوونځي او کور دواړو کې د خوندي وساتي.

## شکایتونه

که تاسو په دې اړه کوم شکایتونه لرئ چې ښوونځي ستاسو يا ستاسو د ماشوم سره څنګه کار کوي نو مهرباني وکړئ ډاډ ترلاسه کړئ چې موږ سره خبرې وکړئ. مشر ښوونکی به تل خوشحاله وي چې تاسو سره د هرې ستونزې د حل لپاره خبرې وکړي. دا به غوره وي چې ژر تر ژره موږ سره خبرې وکړئ کله چې تاسو اندېښنه ولرئ ترڅو دا يوه لويه مسله نه جوړه نګړي. که تاسو احساس نه کوئ چې خبره حل شوې ده، تاسو کولای شئ خپلې اندېښنې د حکومتی ادارې سره شريکي کړئ. تاسو به د ښوونځي په ويب پاڼه د ښوونځي د شکايت بهير ومومئ.

## ښوونځی بايد څه وکړي

يو ماشوم بايد ور شي چې ښوونځي ته لار شي او خوندي احساس کړي ترڅو دوی وکولای شي خپله غوره لاسته راوړنه ولري.

- هر هغه څوک چې په دې ښوونځي کې کار کوي يا رضاکاران کوي به وکتل شي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې دوی د ماشومانو سره کار کولو لپاره خوندي دي او بيا به د ماشومانو د ساتنې او ژغورونې په برخه کې وروزل شي او څه وکړي که دوی اندېښمن وي.
- ښوونځی د ساتنې لپاره ټاکل شوی د خونديتوب ليد (DSL) لري، څوک چې اضافي روزنه لري ترڅو پوه شي چې څه بايد وکړي کله چې يوه اندېښنه دوی ته راوړل شي.

DSL دی: .....

د خوړونې ضد مبارزه کوونکی دا دی: .....

د ای سېفټي مبارزه کوونکی دا دی: .....

د پادريو پاملرنې کارکوونکی دا دی: .....

د مخنيوي مشر دا دي: .....

- موږ به تل تاسو ته غوږ ونيسو او تاسو سره به نږدې کار وکړو که چيرې موږ ستاسو د ماشوم يا بل ماشوم په اړه اندېښمن کيږو. ځينې وختونه، د ماشومانو ټولنيز پاملرنه د ښکيل کيدو څخه مخکې تاسو سره اندېښنې نشي شريک کيدلای. ښوونځی د ساتنې پاليسی لري کوم چې تاسو ته پدې اړه نور وايي او کله چې موږ بايد د پوليسو يا ماشومانو خدماتو سره خبرې وکړو. مهرباني وکړئ له موږ څخه پوښتنه وکړئ چې تاسو څنګه کولای شئ د دې پاليسی يوه کاپي وګورئ.
- موږ به ستاسو د ماشوم سره د ځان خوندي ساتلو په اړه زده کړه کولو کې مرسته وکړو د بيلګې په توګه، صحتمند خوراک، د خوړونې ضد، آنلاين خونديتوب، د سرک خونديتوب، صحتمندي اړيکې، د مخدره توکو او الکولو پوهاوی، د افراطيت مخنيوی. د دې درسونو د يوې برخې په توګه ستاسو ماشوم ته به وويل شي چې څه وکړي که چيرې دوی د خپل خونديتوب په اړه اندېښمن وي.

## والدين/پالوونکي بايد وکړي

والدين/پالوونکي د خپلو ماشومانو د خوندي ساتلو لپاره خورا مهم خلک دي. تاسو بايد تل:

- د خپل ماشوم په اړه د اندېښنو څرګندولو لپاره د ډاډ احساس وکړئ.
- د ښوونځي سره خبرې وکړئ که تاسو مرستې يا حمايت ته اړتيا لرئ
- ښوونځي ته خبر ورکړئ که تاسو د خپل ماشوم د خونديتوب په اړه د محکمې کوم حکم لرئ
- ښوونځي ته خبر ورکړئ که چيرې ستاسو په حالاتو کې بدلون راشي لکه د کور بدلون، د اړيکې نوې نمبر، د نوم بدلون، د والدينو مسؤليت بدلون
- ښوونځي ته خبر ورکړئ چې ستاسو ماشوم به څوک کوزوي يا راخيژوي او دوه نورې بيړنۍ اړيکې چمتو کړي. تاسو بايد ښوونځي ته په موافقه شوي ترتيباتو کې د هر ډول بدلونونو خبر ورکړئ.
- ښوونځي ته خبر ورکړئ که ستاسو ماشوم غير حاضر وي او لاملونه يې ورکړئ چې ولې

## په زده کړه کې د ماشومانو خوندي

## ساتل

## د والدينو/پالوونکو لپاره معلومات

د ساتنې نور معلومات د ښوونځي په ويب پاڼه او د پين دورسيت د ماشومانو د ملګرتيا (Pan Dorset Safeguarding Children Partnership) په ويب پاڼه موندل کيدای شي.

که تاسو د خپل ماشوم يا بل ماشوم په اړه د خونديتوب اندېښنې لرئ، په ښوونځي کې د ټاکل شوي محافظت مشر، د دوی مرستيال يا د کارمندانو يو بل لور پورې غړي سره خبرې وکړئ. په بدیل توګه تاسو کولای شئ اړيکه ونيسئ:

BCPMASH

01202 123334

يا [MASH@bcpcouncil.gov.uk](mailto:MASH@bcpcouncil.gov.uk)

په بيړني حالت کې د پوليسو سره په 999 اړيکه ونيسئ

يا 101 د غير بيړني حالت لپاره

NSPCC 0800 800 5000

د ماشوم مرستندويه شميره 1111 0800

پين دورسيت د ماشومانو د ملګرتيا ساتنه BCP د تعليم په فرعي ګروپ کې ساتنه

(تعديل شوی سپتمبر 2021)

## خونديتوب څه شی دی؟

ټول ماشومان او ځوانان بايد خپل په شاوخوا کې باور لرونکي بالغان ولري ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې دوی د نورو خلکو لخوا د زيان رسولو يا ځان ته زيان رسولو څخه خوندي ساتل کيږي. دا د ټولو ماشومانو د وړ کولو لپاره د گام پورته کولو په اړه هم دی چې غوره ممکنه پايښي ولري.

## دا څنگه ترسره کيدای شي؟

موږ بايد ډاډ ترلاسه کړو چې ټول ماشومان او ځوانان:

- ښه پاملرنه کيږي
- صحتمند دي
- خوندی دي
- په ژوند کې غوره چانسونه لري
- او دا چې:
- هغه خلک چې د ماشومانو او ځوانانو سره کار کوي خوندي دي او د دې کولو لپاره مناسب دي
- هغه ځايونه چې ماشومان او ځوانان ورته ځي خوندي دي

## ساتنه هم د دې په اړه ده ...

- د ماشومانو، ځوانانو او د دوی د کورنيو د ملاتړ کولو لپاره
- د اړتيا په صورت کې د نورو خلکو مرسته ترلاسه کول
- دوخته مرسته -- دوخته پېژندنه او مداخله که چيرې يو ماشوم يا ځوان مرستې ته اړتيا ولري
- معلومات چې څه وکړئ که تاسو د ماشوم يا ځوان په اړه انديښمن ياست
- پېژندل چې آيا يو ماشوم يا ځوان د زيان يا ناوړه گټه اخيستنې په خطر کې دی
- د ماشوم يا ځوان خوندي کولو لپاره اقدام کول

خونديتوب په لومړي ځای کې د زيان يا ناوړه گټه اخيستنې مخنيوي لپاره په گډه کار کولو پوري اړه لري. دا يوازې د هغو کورنيو سره د ساتنې او ښکېلتيا په اړه نده چيرې چې ماشومان او ځوانان زياتره د زيان يا ټپي کيدو خطر سره مخ دي.

## هر څوک د ماشومانو او ځوانانو د خونديتوب مسوليت لري.

## په خونديتوب کې د مسلو پراخه لړ شامل دي لکه ...

- له ماشومانو څخه ناوړه گټه اخيسته
- څورونه
- تعصب
- د اور څخه ساتنه
- تېښتيدل
- د خوړو اختلالات
- د ماشوم ساتنه
- خپگان
- د رواني روغتيا مسلې
- د ماشومانو ورکيدل
- تعليم
- سرک، ريل، د اوبو خونديتوب

## د ناوړه گټه اخيستنې پېژندل

په خورا نهايي پای کې، ساتنه د ناوړه گټه اخيستنې څخه د ماشومانو او ځوانانو ساتنه ده.

له ماشومانو څه ناوړه گټه اخيسته يا غفلت هغه وخت پېښيږي چې د 18 کلونو څخه کم څوک زيانمن کيږي يا بي په سمه توگه پاملرنه نه کيږي.

ځينې وختونه د يو ماشوم يا ځوان څخه د يو اجنبی يا بل ماشوم يا ځوان لخوا ناوړه گټه اخيستل کيدای شي، مګر معمولا دوی هغه کس پېژني چې دوی ته زيان رسوي د مثال په توګه د کورنۍ غړی يا د دوی په ټولنيز شبکه کې يو څوک

د ماشومانو او تنکي ځوانانو سره هر چيرې بد چلند کيدای شي، د بيلګې په توګه په کور کې، په ښوونځي کې، په ځايۍ مرکز کې يا د ښوونځي کلب وروسته، آنلاین او داسې نور. ځينی وختونه بل څوک پوهيږي چې څه پېښيږي، مګر دوی هڅه نه کوي چې مخه يې ونيسي. دا هم غلطه ده.

### د ناوړه گټه اخيستنې اغيز

هغه ماشومان چې ناوړه گټه ترې اخيستل شوي وي يا له پامه غورځول شوي وي د لنډې مودې لپاره به اغيزمن شي مګر د څه اوږدې مودې لپاره اغيزې کولای شي د دوی په ټول ژوند کې پاتې شي د بيلګې په توګه. د اړيکو ستونزې، د رواني روغتيا مسلې يا له مخدره توکو او الکولو څخه ناوړه گټه اخيسته.

## د ناوړه گټه اخيستنې ډولونه

د ناوړه گټه اخيستنې څلور اصلي ډولونه موجود دي: احساساتي، فزيکي، جنسي او غفلت.

**احساساتي ناوړه گټه اخيسته** - هغه وخت رامنځته کيږي چې کله چې والدين/پالوونکي يا نور د خپلو ماشومانو سره په کافي مينه يا پاملرنه کولو کې پاتې راځي يا کله چې دوی گواښوي، طعنه ورکوي يا سپکوي، دوی داريدلی جوړوی، با احتياطه جوړوي، يا د دوي په چلند کې د گډوډۍ سبب کيږي.

**فزيکي ناوړه گټه اخيسته** - هغه وخت رامنځته کيږي کله چې والدين/پالوونکي يا نور په قصدي توګه يو ماشوم يا ځوان ټپي کوي، يا خپل ماشوم د بل چا لخوا د فزيکي زيان رسولو څخه نه ساتي.

**جنسي ناوړه گټه اخيسته** - پدې کې د ماشوم يا ځوان مجبورول يا هڅول شامل دي چې په جنسي فعاليتونو کې برخه واخلي، دا اړينه نده چې په لوړه کچه تاوتریخوالی پکې شامل وي، که ماشوم خبر وي او کنه چې څه پېښيږي.

**بې پروايي** - هغه وخت رامنځته کيږي کله چې والدين/پالوونکي د ماشوم يا ځوان کس د خوراک، جامو، پناهځای يا طبي پاملرنې لپاره د اړين اړتيا پوره کولو کې پاتې راځي، يا کله چې ماشومان د مناسبې څارنې پرته پريښودل کيږي کوم چې دوی ناامنه يا غير خوندي کوي.

**کورنی ناوړه گټه اخيسته** - د کنټرولول، جبري يا گواښونکي چلند، تاوتریخوالی يا ناوړه گټه اخيسته هر هغه پېښه ده چې د 16 کلنۍ يا د دې څخه پورته عمر لرونکي کسانو ترمنځ چې نږدې ملګري يا د کورنۍ غړي دي، د دوي د جنس يا جنسيت په پام کې نيولو پرته.

ښوونځی د پوليسو څخه خبرتيا تر لاسه کوي کله چې د ماشوم په کورنۍ کې د کورني ناوړه چلند پېښه پېښيږي.

دوی به د ملاتړ وړاندېز وکړي، څارنه به وکړي او ټولنيز پاملرني سره به اړيکه ونيسي که دوی نوري انديښني ولري.

**د ماشوم استحصال** - هغه عمل دی چې د گټې، کار، جنسي خوشالوني يا نورو شخصي يا مالي گټو لپاره د ماشوم څخه کار اخلي.